Data publikacji: 01.09.2017

Obchody 37. rocznicy porozumień sierpniowych

Wczoraj w całym kraju obchodzono 37. rocznicę porozumień sierpniowych. Tak było i w Brzesku, gdzie pod tablicą „Solidarności”, obok kościoła św. Jakuba złożono kwiaty i zapalono znicze.

W skromnej uroczystości udział wzięli burmistrz Grzegorz Wawryka, przedstawiciele związków zawodowych, radni powiatowi, przedstawicielki biura poselskiego Józefy Szczurek-Żelazko, księża.

30 sierpnia 1980 r. strajkujący robotnicy w Szczecinie podpisali porozumienie z przedstawicielami PRL-

owskiej władzy. Dziś mija 37 lata od tych wydarzeń. Podpisany wówczas dokument zakładał m.in. powstanie Solidarności. Porozumienia podpisali przywódca strajku Marian Jurczyk, a ze strony rządowej wicepremier Kazimierz Barcikowski. Porozumienie w Szczecinie zapoczątkowało szereg kolejnych porozumień władzy ze strajkującymi w Gdańsku: (31 sierpnia), Jastrzębiu-Zdroju (3 września) i Katowicach (11 września).

Porozumienia sierpniowe nastąpiły po ogromnej fali strajków, która objęła cały kraj. Pierwsze strajki latem 1980 roku były reakcją na podwyżki cen mięsa i wędlin, wprowadzone przez ówczesną ekipę rządzącą Edwarda Gierka.„Nieuzasadnione przerwy w pracy” – jak nazywała strajki partyjna propaganda i pisały ówczesne gazety – zaczęły się w początkach lipca, m.in. w WSK PZL-Mielec, Zakładach Metalurgicznych POMET w Poznaniu i Przedsiębiorstwie Transbud w Tarnobrzegu. 16 lipca wybuchły strajki w Lublinie; oprócz żądań ekonomicznych po raz pierwszy pojawił się postulat nowych wyborów do oficjalnych związków zawodowych. Strajki te kończyły się obietnicami podwyżek płac. W lipcu strajkowało ok. 80 tys. osób w 177 zakładach pracy.

W połowie sierpnia 1980 r. zaczęły się strajki na Wybrzeżu, gdzie wciąż żywa była pamięć stłumionych krwawo przez władze protestów w grudniu 1970 r. Strajk w Stoczni Gdańskiej zorganizowali działacze Wolnych Związków Zawodowych Wybrzeża – opozycyjnej, nielegalnej organizacji utworzonej w 1978 r. Organizatorem WZZ był członek KSS „KOR” Bogdan Borusewicz, a do współzałożycieli WZZ należeli m.in. Lech Wałęsa, Andrzej Gwiazda, Anna Walentynowicz i Krzysztof Wyszkowski. W momencie podpisywania pierwszego porozumienia w Szczecinie strajki obejmowały już wówczas ok. 700 zakładów; brało w nich udział ok. 750 tys. osób. W ramach tego porozumienia władze zgodziły się na postulaty strajkujących, w tym na nowe związki zawodowe; zamiast nazwy „wolne” związki użyto określenia „samorządne”.

Dzień później podpisano porozumienie w Stoczni Gdańskiej im. Lenina po trwających dwa tygodnie strajkach Strajkujących reprezentowała Lech Wałęsa, a rząd wicepremier Mieczysław Jagielski. Delegacja rządowa zgodziła się m.in. na utworzenie nowych, niezależnych, samorządnych związków zawodowych, prawo do strajku, budowę pomnika ofiar grudnia 1970, transmisje niedzielnych mszy św. w Polskim Radiu i ograniczenie cenzury. Przyjęto też zapis, że nowe związki zawodowe uznają kierowniczą rolę PZPR w państwie. Uroczystość podpisania porozumienia transmitowała TVP. Strajkujące w Gdańsku, Szczecinie i Elblągu zakłady podjęły 1 września pracę. Nadal strajkowały kopalnie na Górnym Śląsku. 3 września 1980 r. podpisano trzecie porozumienie – w Jastrzębiu na Górnym Śląsku, gdzie strajk rozpoczął się pod koniec sierpnia. Zakładało ono m.in. wprowadzenie w 1981 r. wszystkich wolnych sobót. Wkrótce kopalnie wznowiły pracę.

W efekcie Porozumień Sierpniowych Sąd Najwyższy zarejestrował NSZZ „Solidarność” 10 listopada 1980 r. Wkrótce związek liczył niemal 10 mln członków (było to 80 procent pracowników państwowych). Organizacje związkowe powstały we wszystkich przedsiębiorstwach i instytucjach – władze nie dopuściły tylko do powołania ogniw związku w Wojsku Polskim i Milicji Obywatelskiej. Solidarność została zawieszona w momencie wprowadzenie stanu wojennego, a w październiku 1982 roku – zdelegalizowana. Był to okres prześladowań opozycji i działalności podziemnej. Związek został ponownie zarejestrowany w wyniku ustaleń Okrągłego Stołu w kwietniu 1989 r.

(źródła: Rzeczpospolita, Radio Szczecin)

Źródło: https://www.brzesko.pl/aktualnosc/50872,obchody-37-rocznicy-porozumien-sierpniowych

Data wydruku: 2026-10-24 01:36:26